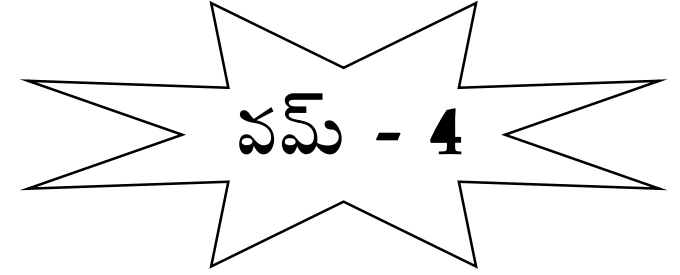

పోడినీగిన సుందరకొండపాలెయణిగ్గ
పదహారప రోజు పాలెయణ - 18.05.2021

రా	ఘ	వ	స్య	ప	ద	ద్వం	ద్వం
2	4	4	1	1	8	4	4

ద	ద్యా	ద	మి	త	వై	భ	వమ్
8	1	8	5	6	4	4	4

పాలెయణం చేయవలసిన సర్గలు : 04

సర్గ సంఖ్యలు

65, 66, 67, 68 సర్గలు

మరియు

శ్రీరామపట్టాభిషేకఘట్టం

పాలెయణ శ్లోకాల సంఖ్య

229 శ్లోకాలు

అథ సంకల్పః

అఖిలాండకోటిబ్రహ్మాండనాయకస్య, పద్మావతీజానేః, శ్రీవేంకటేశ్వర పరబ్రహ్మణః, రూపాంతరభూతస్య, శ్రీరామచంద్రప్రభోః, దాసస్య, కార్యనిర్వాహకస్య చ, శ్రీమదాంజనేయస్వామినః, ప్రసాదేన, అస్మిన్, సర్వజగదుపద్రవకాలే, ప్రపంచశాంత్యర్థం, అపి చ, కరోనా నామక, నూతనవ్యాధి, ప్రభావజనితానాం, నానావిధానాం, సామాజిక, ఆర్థిక, రాజకీయాది, సర్వోపద్రవాణాం, నివారణాయ, తిరుమల తిరుపతి దేవస్థానేన, నిరుహ్యమాణానాం, జపహేళామపారాయణ, ప్రవచనాది రూపాణాం, నానావిధానాం, వేదోక్తకార్యక్రమాణాం, అపి చ, సామాజిక, వైద్యకీయ, ఆర్థికసహాయాదిరూపాణాం, బహుప్రకారాణాం, సేవా కార్యక్రమాణాం చ, ఇతోధిక, వీర్యవత్తాసిద్ధ్యర్థం, పూర్వోక్త, తత్తత్సేవా రూపకర్తృణాం, తన్నిర్వాహకాణాం, తత్పరిపోషకాణాం చ, సర్వేషాం, శ్రీవేంకటేశ్వరానుగ్రహేణ, ఇతోధిక, శుభసంపత్సమృద్ధ్యర్థం, అపి చ, తత్తత్సేవాకార్యక్రమ ద్వారా, సర్వప్రపంచస్య, విశిష్య, భారతదేశస్య, ఉత్తరోత్తర, శుభసంపత్సమృద్ధ్యర్థం, భారతదేశస్య, శత్రుదురాక్రమణ, ఆర్థికమాంద్య, ప్రజాకల్లోలాది, సర్వపీడానివృత్త్యర్థం, విశేషతః, ఏతాదృశ, జగత్కళ్యాణకర, కార్యక్రమనిర్వహణశీలస్య, శ్రీమత్తిరుమల తిరుపతి దేవస్థానస్య, ఇతోధిక, సర్వతోముఖాభివృద్ధిసిద్ధ్యర్థం, ఇతోధిక, హనుమత్ప్రసాదసిద్ధ్యర్థం చ, అక్షరలక్షాత్మక, సీతా లక్ష్మణ హనుమత్సమేత, శ్రీరామమూలమంత్రానుష్ఠాన, తర్పణ, హేళామపూర్వకం,

“రాఘవస్య పదద్వంద్వం, దద్యాదమితవైభవమ్”

ఇత్యేతన్మంత్రాంతర్గత, కటపయాది, సంఖ్యాశాస్త్రానుసారం, శ్రీమద్వాల్మీకి రామాయణాంతర్గత, శ్రీమత్సుందరకాండపారాయణం, తథా, శ్రీయోగవాశిష్ఠే, ఉత్పత్తిప్రకరణే, ఏకోనస్తతితమసర్గపారాయణం చ, ఆచార్యముఖేన, అన్యోన్యసాహాయ్యేన, లోకకళ్యాణార్థం, కరిష్యామహే.

శ్రీ రమప్రార్థన

రామాయ రామభద్రాయ రామచంద్రాయ వేధసే !

రఘునాథాయ నాథాయ సీతాయాః పతయే నమః !! 1 !!

శ్రీ ఆంజనేయ ప్రార్థన

గోష్పదీకృతవారాశిం మశకీకృతరాక్షసం !

రామాయణమహామాలారత్నం వందేఽనిలాత్మజమ్ !! 2 !!

శ్రీ వాల్మీకి ప్రార్థన

కూజంతం రామ రామేతి మధురం మధురాక్షరమ్ !

ఆరుహ్య కవితాశాఖాం వందే వాల్మీకి కోకిలమ్ !! 3 !!

శ్రీహనుమతే నమః

అథ శ్రీమద్రామాయణే ఆదికాండే సుందరకాండే పఞ్చషష్ఠితమస్తంభః

రామభద్ర మహేష్వాస రఘువీరస్సపోత్తమ !

భో దశస్యావృతాస్మాకం రక్షాం దేహి శ్రియం చ తే !!

తతః ప్రవ్రవణం శైలం గత్వా చిత్రకాననమ్ ।

ప్రణమ్య శిరసా రామం లక్ష్మణం చ మహాబలమ్ ॥ 65.1 ॥ (2 సార్లు)

యువరాజం పురస్కృత్య సుగ్రీవమభివాద్య చ ।

ప్రవృత్తిమథ సీతాయాః ప్రవక్తుముపచక్రముః ॥ 65.2 ॥

రావణాంతఃపురే రోధం రాక్షసీభిశ్చ తర్జనమ్ ।

రామే సమనురాగం చ యశ్చాయం సమయః కృతః ।

ఏతదాఖ్యాన్తి తే సర్వే హరయో రామసన్నిధౌ ॥ 65.3 ॥

వైదేహీమక్షతాం శ్రుత్వా రామస్తూత్తరమబ్రవీత్ ॥ 65.4 ॥

కృ సీతా వర్తతే దేవీ కథం చ మయి వర్తతే ।
ఏతన్నే సర్వమాఖ్యాత వైదేహీం ప్రతి వానరాః ॥ 65.5 ॥

రామస్య గదితం శ్రుత్వా హరయో రామసన్నిధౌ ।
చోదయన్తి హనూమంతం సీతావృత్తాంతకోవిదమ్ ॥ 65.6 ॥

శ్రుత్వా తు వచనం తేషాం హనూమాన్ మారుతాత్మజః ।
ప్రణమ్య శిరసా దేవ్యై సీతాయై తాం దిశం ప్రతి ।
ఉవాచ వాక్యం వాక్యజ్ఞః సీతాయా దర్శనం యథా ॥ 65.7 ॥

సముద్రం లంఘయిత్వాఽహం శతయోజనమాయతమ్ ।
అగచ్ఛం జానకీం సీతాం మార్గమాణో దిదృక్షయా ॥ 65.8 ॥

తత్ర లంకేతి నగరీ రావణస్య దురాత్మనః ।
దక్షిణస్య సముద్రస్య తీరే వసతి దక్షిణే ॥ 65.9 ॥

తత్ర దృష్ట్వా మయా సీతా రావణాంతఃపురే సతీ ।
సంన్యస్య త్వయి జీవన్తి రామా రామ మనోరథమ్ ॥ 65.10 ॥

దృష్ట్వా మే రాక్షసీమధ్యే తర్జ్వమానా ముహుర్ముహుః ।
రాక్షసీభిర్విరూపాభిః రక్షితా ప్రమదావనే ॥ 65.11 ॥

దుఃఖమాసాద్యతే దేవీ తథాఽదుఃఖోచితా సతీ ॥ 65.12 ॥

రావణాంతఃపురే రుద్ధా రాక్షసీభిస్సురక్షితా ।
ఏకవేణీధరా దీనా త్వయి చింతాపరాయణా ॥ 65.13 ॥

అథశ్చయ్యా వివర్ణాంగీ పద్మినీవ హిమాగమే ।
రావణాద్వినివృత్తార్థా మర్తవ్యకృతనిశ్చయా ।
దేవీ కథంచిత్ కాకుత్స్థః త్వన్మనా మార్గితా మయా ॥ 65.14 ॥

ఇక్ష్యాకువంశవిఖ్యాతిం శనైః కీర్తయతాఽనఘ ।
సా మయా నరశార్దూల విశ్వాసముపపాదితా ॥ 65.15 ॥

తతస్సమ్భాషితా దేవీ సర్వమర్థం చ దర్శితా ।
రామసుగ్రీవసఖ్యం చ శ్రుత్వా ప్రీతిముపాగతా ॥ 65.16 ॥

నియతస్సముదాచారో భక్తిశ్చాస్యాస్తథా త్వయి ॥ 65.17 ॥

ఏవం మయా మహాభాగా దృష్ట్వా జనకనన్దినీ ।
ఉగ్రేణ తపసా యుక్తా త్వద్భక్త్యా పురుషర్షభ ॥ 65.18 ॥

అభిజ్ఞానం చ మే దత్తం యథా వృత్తం తవాన్తికే ।
చిత్రకూటే మహాప్రాజ్ఞ వాయసం ప్రతి రాఘవ ॥ 65.19 ॥

విజ్ఞాప్యశ్చ నరవ్యాఘ్రుః రామో వాయుసుత త్వయా ।
అఖిలేనేహ యద్బుష్టమితి మామాహ జానకీ ॥ 65.20 ॥

అయం చాస్మై ప్రదాతవ్యః యత్నాత్సుపరిరక్షితః ।
బ్రువతా వచనాన్యేవం సుగ్రీవస్యోపశృణ్వతః ॥ 65.21 ॥

ఏష చూడామణీశ్రీమాన్ మయా సుపరిరక్షితః ।
మనశ్చిలాయాస్తిలకః గణ్ఢపార్శ్వే నివేశితః ॥ 65.22 ॥

త్వయా ప్రణష్టే తిలకే తం కిల స్మర్తుమర్హసి ।
ఏష నిర్యాతితశ్రీమాన్ మయా తే వారిసమ్భవః ॥ 65.23 ॥

ఏతం దృష్ట్వా ప్రమోదిష్యే వ్యసనే త్వామివానఘ ।
జీవితం ధారయిష్యామి మాసం దశరథాత్మజ ।
ఊర్ధ్వం మాసాన్న జీవేయం రక్షసాం వశమాగతా ॥ 65.24 ॥

ఇతి మామబ్రవీత్సీతా కృశాంగీ ధర్మచారిణీ ।
రావణాంతఃపురే రుద్ధా మృగీవోత్పల్లలోచనా ॥ 65.25 ॥

ఏతదేవ మయాఽఽఖ్యాతం సర్వం రాఘవ యద్యథా ।
సర్వథా సాగరజలే సంతారః ప్రవిధీయతామ్ ॥ 65.26 ॥

తౌ జాతాశ్వాసౌ రాజపుత్రౌ విదిత్వా
తచ్ఛాభిజ్ఞానం రాఘవాయ ప్రదాయ ।
దేవ్యా చాఖ్యాతం సర్వమేవానుపూర్వ్యాత్
వాచా సమ్పూర్ణం వాయుపుత్రశృశంస ॥ 65.27 ॥ (2 సార్లు)
ఇత్యార్షే శ్రీమద్రామాయణే ఆదికావ్యే సుందరకాణ్డే

పంచషష్ఠితమస్సర్గః

అథ శ్రీమద్రామాయణే ఆదికావ్యే సుందరకాణ్డే షట్షష్ఠితమస్సర్గః

రామభద్ర మహేష్వాస రఘువీరనృపోత్తమ !
భో దశాస్యాంతకాఽస్మాకం రక్షాం దేహి శ్రియం చ తే !!

ఏవముక్తో హనుమతా రామో దశరథాత్మజః ।
తం మణిం హృదయే కృత్వా ప్రరురోద సలక్షణః ॥66.1॥ (2 సార్లు)

తం తు దృష్ట్వా మణిశ్రేష్ఠం రాఘవశ్శృకకర్శితః ।
నేత్రాభ్యామశ్రుపూర్ణాభ్యాం సుగ్రీవమిదమబ్రవీత్ ॥ 66.2 ॥

యథైవ ధేనుస్రవతి స్నేహోద్వత్సర్య వత్సలా ।
తథా మమాపి హృదయం మణిరత్నస్య దర్శనాత్ ॥ 66.3 ॥

మణిరత్నమిదం దత్తం వైదేహ్యశ్శుశురేణ మే ।
వధూకాలే యథా బద్ధమ్ అధికం మూర్ఛి శోభతే ॥ 66.4 ॥

అయం హి జలసమ్భూతః మణిస్సజ్జనపూజితః ।
యజ్ఞే పరమతుష్టేన దత్తశృక్రేణ ధీమతా ॥ 66.5 ॥

ఇమం దృష్ట్వా మణిశ్రేష్ఠం యథా తాతస్య దర్శనమ్ ।
అద్యాస్త్రవగతస్సౌమ్యః వైదేహస్య తథా విభోః ॥ 66.6 ॥

అయం హి శోభతే తస్యాః ప్రియాయా మూర్ఛి మే మణిః ।
అస్యాద్య దర్శనేనాహం ప్రాప్తాం తామివ చింతయే ॥ 66.7 ॥

కిమాహ సీతా వైదేహీ బ్రూహి సౌమ్య పునః పునః ।
పిపాసుమివ తోయేన సింహంతి వాక్యవారిణా ॥ 66.8 ॥

ఇతస్తు కిం దుఃఖతరం యదిమం వారి సమ్భవమ్ ।
మణిం పశ్యామి సౌమిత్రే వైదేహీమాగతం వినా ॥ 66.9 ॥

చిరం జీవతి వైదేహీ యది మాసం ధరిష్యతి ।
క్షణం సౌమ్య న జీవేయం వినా తామసితేక్షణామ్ ॥ 66.10 ॥

నయ మామపి తం దేశం యత్ర దృష్టా మమ ప్రియా ।
న తిష్ఠేయం క్షణమపి ప్రవృత్తిముపలభ్య చ ॥ 66.11 ॥

కథం సా మమ సుశ్రోణీ భీరుభీరుస్సతీ సదా ।
భయావహానాం ఘోరాణాం మధ్యే తిష్ఠతి రక్షసామ్ ॥ 66.12 ॥

శారదస్తిమిరోన్ముక్తః నూనం చంద్ర ఇవామ్బుదైః ।
ఆవృతం వదనం తస్యా న విరాజతి రాక్షసైః ॥ 66.13 ॥

కిమాహ సీతా హనుమన్ తత్త్వతః కథయాద్య మే ।
ఏతేన ఖలు జీవిష్యే భేషజేనాతురో యథా ॥ 66.14 ॥

మధురా మధురాలాపా కిమాహ మమ భామినీ ।
మద్విహీనా వరారోహో హనూమాన్ కథయస్య మే ।
దుఃఖాత్ దుఃఖతరం ప్రాప్య కథం జీవతి జానకీ ॥ 66.15 ॥ (2 సార్లు)

రామభద్ర మహేష్వాస రఘువీరనృపోత్తమ !
భో దశస్యాన్తకాఽస్మాకం రక్షాం దేహి శ్రియం చ తే !!

ఇత్యార్షే శ్రీమద్రామాయణే ఆదికావ్యే సున్దరకాణ్డే

షట్షష్ఠితమస్కర్గః

అథ శ్రీమద్రామాయణే ఆదికావ్యే సున్దరకాణ్డే సప్తషష్ఠితమస్కర్గః

రామభద్ర మహేష్వాస రఘువీరనృపోత్తమ !
భో దశస్యాన్తకాఽస్మాకం రక్షాం దేహి శ్రియం చ తే !!

ఏవముక్తస్తు హనూమాన్ రాఘవేణ మహాత్మనా ।
సీతాయా భాషితం సర్వం న్యవేదయత రాఘవే ॥ 67.1 ॥ (2 సార్లు)

ఇదముక్తవతీ దేవీ జానకీ పురుషర్షభ ।
పూర్వవృత్తమభిజ్ఞానం చిత్రకూటే యథాతథమ్ ॥ 67.2 ॥

సుఖసుప్తా త్వయా సార్థం జానకీ పూర్వముత్థితా ।
వాయసస్సహసోత్పత్య విదదార స్తనాంతరే ॥ 67.3 ॥

పర్యాయేణ చ సుప్తస్త్వం దేవ్యంకే భరతాగ్రజ ।
పునశ్చ కిల పక్షీ స దేవ్యా జనయతి వ్యథామ్ ॥ 67.4 ॥

పునః పునరుపాగమ్య విదదార భృశం కిల ।
తతస్త్వం బోధితస్తస్యాః శోణితేన సముక్షితః ॥ 67.5 ॥

వాయసేన చ తేనైవ సతతం బాధ్యమానయా ।
బోధితః కిల దేవ్యా త్వం సుఖసుప్తః పరంతప ॥ 67.6 ॥

తాం తు దృష్ట్వా మహాబాహో దారితాం చ స్తనాన్తరే ।
ఆశీవిష ఇవ క్రుద్ధః నిశ్చసన్నభృభాషణః ॥ 67.7 ॥

నఖాగ్రైః కేన తే భీరు దారితం తు స్తనాన్తరమ్ ।
కః క్రీడతి సరోషేణ పంచవక్త్రేణ భోగినా ॥ 67.8 ॥

నిరీక్షమాణస్సహసా వాయసం సమవైక్షణః ।
నఖైస్సరుధిరైస్త్వే తామేవాభిముఖం స్థితమ్ ॥ 67.9 ॥

సుతః కిల స శక్రస్య వాయసః పతతాం వరః ।
ధరాన్తరచరః శీఘ్రం పవనస్య గతౌ సమః ॥ 67.10 ॥

తతస్తస్మిన్మహాబాహో కోపసంవర్తితేక్షణః ।
వాయసే త్వం కృథాః క్రూరాం మతిం మతిమతాం వర ॥ 67.11 ॥

స దర్శం సంస్తరాద్భువ్య బ్రహ్మస్త్రేణ హ్యయోజయః ।
స దీప్త ఇవ కాలాగ్నిః జజ్ఞాలాభిముఖః ఖగమ్ ॥ 67.12 ॥

క్షిప్తవాంస్త్వం ప్రదీప్తం హి దర్శం తం వాయసం ప్రతి ।
తతస్తు వాయసం దీప్తః స దర్భోఽనుజగామ హ ॥ 67.13 ॥

స పిత్రా చ పరిత్యక్తః సురైశ్చ సమహర్షిభిః ।
త్రీన్లోకాన్ సంపరిక్రమ్య త్రాతారం నాధిగచ్ఛతి ॥ 67.14 ॥

పునరేవాగతస్తస్య త్వత్సకాశమరిందమ ।
స తం నిపతితం భూమౌ శరణ్యశ్శరణాగతమ్ ॥ 67.15 ॥

వధార్హమపి కాకుత్స్థః కృపయా పర్యపాలయః ॥ 67.16 ॥

మోఘమస్త్రం న శక్యం తు కర్తుమిత్యేవ రాఘవ ।
భవాంస్తస్యాక్షి కాకస్య హినస్తి స్మ స దక్షిణమ్ ॥ 67.17 ॥

రామ త్వాం స నమస్కృత్య రాజ్ఞే దశరథాయ చ ।
విస్ఫుష్టస్త తదా కాకః ప్రతిపేదే స్వమాలయమ్ ॥ 67.18 ॥

ఏవమస్త్రవిదాం శ్రేష్ఠః సత్త్వవాంఛీలవానపి ।
కిమర్థమస్త్రం రక్షస్సు న యోజయతి రాఘవః ॥ 67.19 ॥

న నాగా నాపి గన్ధర్వా నాసురా న మరుద్గణాః ।
న చ సర్వే రణే శక్తా రామం ప్రతిసమాసితమ్ ॥ 67.20 ॥

తస్య వీర్యవతః కశ్చిత్ యద్యస్తి మయి సప్రభుమః ।
క్షిప్రం సునిశితైర్బాణైః హన్యతాం యుధి రావణః ॥ 67.21 ॥

భ్రాతురాదేశమాజ్ఞాయ లక్ష్మణో వా పరస్తపః ।
స కిమర్థం నరవరః న మాం రక్షతి రాఘవః ॥ 67.22 ॥

శక్తా తౌ పురుషవ్యాఘ్రౌ వాయ్వగ్నిసమతేజసౌ ।
సురాణామపి దుర్ధర్షౌ కిమర్థం మాముపేక్షతః ॥ 67.23 ॥

మమైవ దుష్కృతం కించిన్మహదస్తి న సంశయః ।
సమర్థౌ సహితౌ యన్మాం నావేక్షేతే పరస్తపౌ ॥ 67.24 ॥

వైదేహ్యో వచనం శ్రుత్వా కరుణం సాశ్రుభాషితమ్ ।
పునరప్యహమార్యాం తామిదం వచనమబ్రువమ్ ॥ 67.25 ॥

త్వచ్ఛౌకవిముఖో రామః దేవి సత్యేన తే శపే ।
రామే దుఃఖాభిభూతే తు లక్ష్మణః పరితప్యతే ॥ 67.26 ॥

కథంచిద్భవతీ దృష్టా న కాలః పరిశోచితుమ్ ।
ఇమం ముహూర్తం దుఃఖానామ్ అన్తం ద్రక్ష్యసి భామిని ॥ 67.27 ॥

తావుభౌ నరశార్దూలౌ రాజపుత్రావనిన్దితౌ ।
త్వద్దర్శనకృతోత్సాహౌ లంకాం భస్మీకరిష్యతః ॥ 67.28 ॥

హత్వా చ సమరే రౌద్రం రావణం సహబాన్ధవమ్ ।
రాఘవస్త్వాం వరారోహే స్వాం పురీం నయతే ధ్రువమ్ ॥ 67.29 ॥

యత్తు రామో విజానీయాత్ అభిజ్ఞానమనిన్దితే ।
ప్రీతిసంజననం తస్య ప్రదాతుం త్వమిహార్హసి ॥ 67.30 ॥

సాఽభివీక్ష్య దిశస్సర్వా వేణ్యుర్ధ్వధనముత్తమమ్ ।
ముక్త్యా వస్త్రాద్దదౌ మహ్యం మణిమేతం మహాబల ॥ 67.31 ॥

ప్రతిగృహ్య మణిం దివ్యం తవ హేతో రఘూద్వహ ।
శిరసా తాం ప్రణమ్యార్యామ్ అహమాగమనే త్వరే ॥ 67.32 ॥

గమనే చ కృతోత్సాహమ్ అవేక్ష్య వరవర్ణినీ ।
వివర్ధమానం చ హి మామ్ ఉవాచ జనకాత్మజా ॥ 67.33 ॥

అశ్రుపూర్ణముఖీ దీనా బాష్పసన్నిగ్ధభాషిణీ ।
మమోత్పతనసప్రభ్రున్తా శోకవేగసమాహతా ॥ 67.34 ॥

హనూమాన్ సింహసంకాశౌ ఉభౌ తౌ రామలక్ష్మణౌ ।
సుగ్రీవం చ సహమాత్యం సర్వాన్ బ్రూయా హ్యనామయమ్ ॥ 67.35 ॥

యథా చ స మహాబాహుః మాం తారయతి రాఘవః ।
అస్మాద్దుఃఖామ్బుసంరోధాత్ త్వం సమాధాతుమర్హసి ॥ 67.36 ॥

ఇమం చ తీవ్రం మమ శోకవేగం
రక్షోభిరేభిః పరిభర్షనం చ ।

బ్రూయాస్తు రామస్య గతస్సమీపం

శివశ్చ తేఽధ్యాత్మహరిప్రవీర ॥ 67.37 ॥

ఏతత్తవార్యా నృపరాజసింహ

సీతా వచః ప్రాహ విషాదపూర్వమ్ ।

ఏతచ్ఛ్రీ బుద్ధ్యా గదితం మయా త్వం

శ్రద్ధత్స్య సీతాం కుశలాం సమగ్రామ్ ॥ 67.38 ॥ (2 సార్లు)

రామభద్ర మహేష్వాస రఘువీరనృపోత్తమ !

భో దశాస్యాన్తకాఽస్మాకం రక్షాం దేహి శ్రియం చ తే !!

ఇత్యార్షే శ్రీమద్రామాయణే ఆదికావ్యే సున్దరకాణ్డే

సప్తషష్ఠితమస్సర్గః

అథ శ్రీమద్రామాయణే ఆదికావ్యే సున్దరకాణ్డే అష్టషష్ఠితమస్సర్గః

రామభద్ర మహేష్వాస రఘువీరనృపోత్తమ !

భో దశాస్యాన్తకాఽస్మాకం రక్షాం దేహి శ్రియం చ తే !!

అథాహముత్తరం దేవ్యా పునరుక్తస్ససమ్భ్రమః ।

తవ స్నేహాన్నరవ్యాఘ్ర సాహార్దాదనుమాన్య వై ॥ 68.1 ॥ (2 సార్లు)

ఏవం బహువిధం వాచ్యః రామో దాశరథిస్తుయా ।

యథా మామాఘ్నుయాచ్ఛీఘ్రం హత్వా రావణమాహవే ॥ 68.2 ॥

యది వా మన్యసే వీర వసైకాహమరిన్దమ ।

కస్మింశ్చిత్సంవృతే దేశే విశ్రాంతః శ్వో గమష్యసి ॥ 68.3 ॥

మమ చాప్యల్పభాగ్యాయాః సాన్నిధ్యాత్తవ వీర్యవన్ ।

అస్య శోకవిపాకస్య ముహూర్తం స్యాద్విమోక్షణమ్ ॥ 68.4 ॥

గతే హి త్వయి విక్రాన్తే పునరాగమనాయ వై ।

ప్రాణానామపి సన్దేహాః మమ స్యాన్నాత్ర సంశయః ॥ 68.5 ॥

తవాదర్శనజశ్శోకః భూయో మాం పరితాపయేత్ ।

దుఃఖాద్దుఃఖపరాభూతాం దుర్గతాం దుఃఖభాగినీమ్ ॥ 68.6 ॥

అయం చ వీర సందేహాః తిష్ఠతీవ మమాగ్రతః ।

సుమహాంస్తృత్సహాయేషు హర్భ్యక్షేషు హరిశ్చర ॥ 68.7 ॥

కథం ను ఖలు దుష్పారం తరిష్యన్తి మహోదధిమ్ ।

తాని హర్భ్యక్షసైన్యాని తౌ వా నరవరాత్మజౌ ॥ 68.8 ॥

త్రయాణామేవ భూతానాం సాగరస్యాస్య లంఘనే ।

శక్తిస్సాద్వైనతేయస్య తవ వా మారుతస్య వా ॥ 68.9 ॥

తదస్మిన్ కార్యనిర్వోగే వీరైవం దురతిక్రమే ।

కిం పశ్యసి సమాధానం బ్రూహి కార్యవిదాం వర ॥ 68.10 ॥

కామమస్య త్వమేవైకః కార్యస్య పరిసాధనే ।

పర్యాప్తః పరవీరఘ్న యశస్యస్తే బలోదయః ॥ 68.11 ॥

బలైస్సమగ్రైర్యది మాం హత్వా రావణమాహవే ।

విజయీ స్వాం పురీం రామో నయేత్తత్ స్యాద్యశస్కరమ్ ॥ 68.12 ॥

యథాఽహం తస్య వీరస్య వనాదుపధినాహృతా ।

రక్షసా తద్భయదేవ తథా నార్హతి రాఘవః ॥ 68.13 ॥

బలైస్తు సంకులాం కృత్వా లంకాం పరబలార్దనః ।

మాం నయేద్యది కాకుత్స్థః తత్తస్య సదృశం భవేత్ ॥ 68.14 ॥

తద్యథా తస్య విక్రాంతమ్ అనురూపం మహాత్మనః ।
భవత్యాహవహూరస్య తథా త్వముపపాదయ ॥ 68.15 ॥

తదర్థోపహితం వాక్యం ప్రశ్రితం హేతుసంహితమ్ ।
నిశమ్యాహం తతశ్చేషం వాక్యముత్తరమబ్రువమ్ ॥ 68.16 ॥

దేవి హర్మ్యక్షపైన్యానామ్ ఈశ్వరః ప్లవతాం వరః ।
సుగ్రీవ సత్త్వసమ్పన్నః తవాగ్రే కృతనిశ్చయః ॥ 68.17 ॥

తస్య విక్రమసమ్పన్నాః సత్త్వవన్తో మహాబలాః ।
మనస్సంకల్పసమ్పాతా నిదేశే హరయస్థితాః ॥ 68.18 ॥

యేషాం నోపరి నాధస్తాత్ న తిర్యక్ సజ్జతే గతిః ।
న చ కర్మసు సీదన్తి మహత్స్వమితతేజసః ॥ 68.19 ॥

అసకృత్తైర్మహాభాగైః వానరైర్బలదర్పితః ।
ప్రదక్షిణీకృతా భూమిః వాయుమార్గానుసారిభిః ॥ 68.20 ॥

మద్విశిష్టాశ్చ తుల్యాశ్చ సన్తి తత్ర వనాకసః ।
మత్తః ప్రత్యవరః కశ్చిత్ నాస్తి సుగ్రీవసన్నిధౌ ॥ 68.21 ॥

అహం తావదిహ ప్రాప్తః కిం పునస్తే మహాబలాః ।
న హి ప్రకృష్టాః ప్రేష్యన్తే ప్రేష్యన్తే హీతరే జనాః ॥ 68.22 ॥

తదలం పరితాపేన దేవి మన్యుర్వ్యపైతు తే ।
ఏకోత్పాతేన వై లంకామ్ ఏష్యన్తి హరియూధపాః ॥ 68.23 ॥

మమ పృష్ఠగతౌ తౌ చ చంద్రసూర్యావివోదితౌ ।
త్వత్సకాశం మహాభాగే నృసింహోవాగమిష్యతః ॥ 68.24 ॥

అరిఘ్నం సింహసంకాశం క్షిప్రం ద్రక్ష్యసి రాఘవమ్ ।
లక్ష్మణం చ ధనుష్పాణిం లంకాద్వారముపస్థితమ్ ॥ 68.25 ॥

నఖదంష్ట్రాయుధాన్ వీరాన్ సింహశార్దూలవిక్రమాన్ ।
వానరాన్ వారణేంద్రాభాన్ క్షిప్రం ద్రక్ష్యసి సంగతాన్ ॥ 68.26 ॥

శైలామ్బుదనికాశానాం లంకామలయసానుషు ।
నర్దతాం కపిముఖ్యానామ్ అచిరాచ్ఛోష్యసి స్వనమ్ ॥ 68.27 ॥

నివృత్తవనవాసం చ త్వయా సార్థమరిన్దమమ్ ।
అభిషిక్తమయోధ్యాయాం క్షిప్రం ద్రక్ష్యసి రాఘవమ్ ॥ 68.28 ॥

తతో మయా వాగ్భిరదీనభాషిణా
శివాభిరిష్టాభిరభిప్రసాదితా ।
జగామ శాన్తిం మమ మైథిలాత్మజా
తవాసి శోకేన తదాభిషీడితా ॥ 68.29 ॥ (2 సార్లు)

రామభద్ర మహేష్వాస రఘువీరనృపోత్తమ !
భో దశస్యాన్తకాఽస్మాకం రక్షాం దేహి శ్రియం చ తే !!
ఇత్యార్షే శ్రీమద్రామాయణే ఆదికావ్యే సున్దరకాణ్డే
అష్టషష్ఠితమసర్గః

అథ శ్రీమద్రామాయణే ఆదికావ్యే యుద్ధకాణ్డే
ఏకత్రింశదుత్తర శతతమస్సర్గః
రామభద్ర మహేష్వాస రఘువీరనృపోత్తమ !
భో దశస్యాన్తకాఽస్మాకం రక్షాం దేహి శ్రియం చ తే !!
శిరస్యంజలిమాధాయ కైకేయ్యానందవర్ధనః ।
బభాషే భరతో జ్యేష్ఠం రామం సత్యపరాక్రమమ్ ॥ 1 ॥ (2 సార్లు)

పూజితా మామికా మాతా దత్తం రాజ్యమిదం మమ ।
తద్దదామి పునస్తుభ్యం యథా త్వమదదా మమ ॥ 2 ॥

ధురమేకాకినా న్యస్తామ్ ఋషభేణ బలీయసా ।
కిశోరవద్గురుం భారం న వోధుమహముత్సహే ॥ 3 ॥

వారివేగేన మహతా భిన్నస్నేతురివ క్షరన్ ।
దుర్బంధనమిదం మన్యే రాజ్యచ్ఛిద్రమసంవృతమ్ ॥ 4 ॥

గతిం ఖర ఇవాశ్వస్య హంసస్యేవ చ వాయసః ।
నాన్వేతుముత్సహే రామ తవ మార్గమరిందమ ॥ 5 ॥

యథా చారోపితో వృక్షః జాతశ్చాంతర్నివేశనే ।
మహాంశ్చ సుదురారోహః మహాస్కంధప్రశాఖవాన్ ॥ 6 ॥

శీర్యేత పుష్పితో భూత్వా న ఫలాని ప్రదర్భయన్ ।
తస్య నానుభవేదర్థం యస్య హేతోస్య రోష్యతే ॥ 7 ॥

ఏషోపమా మహాబాహు త్వదర్థం వేత్తుమర్హసి ।
యద్యస్మాన్మనుజేంద్ర త్వం భక్తాన్ భృత్యాన్ శాధి హి ॥ 8 ॥

జగదద్యాభిషిక్తం త్వామ్ అనుపశ్యతు సర్వతః ।
ప్రతపంతమివాదిత్యం మధ్యాహ్నే దీప్తతేజసమ్ ॥ 9 ॥

తూర్యసంఘాతనిర్ఘోషైః కాంచీనూపురనిస్వనైః ।
మధురైర్గీతశబ్దైశ్చ ప్రతిబుధ్యస్వ రాఘవ ॥ 10 ॥

యావదావర్తతే చక్రం యావతీ చ వసుంధరా ।
తావత్త్వమిహ సర్వస్య స్వామిత్యమనువర్తయ ॥ 11 ॥

భరతస్య వచశ్రుత్వా రామః పరపురంజయః ।
తథేతి ప్రతిజగ్రాహ నిషసాదాసనే శుభే ॥ 12 ॥

తతశ్చత్రుఘ్నవచనాత్ నిపుణాశ్చత్రువర్ధకాః ।
సుఖహస్తాస్సుశీఘ్రాశ్చ రాఘవం పర్యుపాసత ॥ 13 ॥

పూర్వం తు భరతే స్నాతే లక్ష్మణే చ మహాబలే ।
సుగ్రీవే వానరేంద్రే చ రాక్షసేంద్రే విభీషణే ॥ 14 ॥

విశోధితజటస్నాతః చిత్రమాల్యానులేపనః ।
మహార్హవసనో రామః తస్థా తత్ర శ్రియా జ్వలన్ ॥ 15 ॥

ప్రతికర్మ చ రామస్య కారయామాస వీర్యవాన్ ।
లక్ష్మణస్య చ లక్ష్మీవాన్ ఇక్ష్వాకుకులవర్ధనః ॥ 16 ॥

ప్రతికర్మ చ సీతాయాః సర్వా దశరథస్త్రియః ।
ఆత్మనైవ తదా చక్రుః అనస్విన్యో మనోహరతీమ్ ॥ 17 ॥

తతో వానరపత్నీనాం సర్వాసామేవ శోభనమ్ ।
చకార యత్నాత్కౌసల్యా ప్రహృష్టా పుత్రలాలసా ॥ 18 ॥

తతశ్చత్రుఘ్నవచనాత్ సుమంత్రో నామ సారథిః ।
యోజయిత్వాఽభిచక్రామ రథం సర్వాంగశోభనమ్ ॥ 19 ॥

అర్కమండలసంకాశం దివ్యం దృష్ట్వా రథోత్తమమ్ ।
ఆరురోహ మహాబాహుః రామస్సత్యపరాక్రమః ॥ 20 ॥

సుగ్రీవో హనుమాంశ్చైవ మహేంద్రసదృశద్యుతీ ।
స్నాతౌ దివ్యనిభైర్వస్త్రైః జగ్ముతుశ్శుభకుండలౌ ॥ 21 ॥

వరాభరణసంపన్నా యయుస్తాశ్శుభకుండలాః ।

సుగ్రీవపత్న్యసీతా చ ద్రష్టుం నగరముత్సుకాః ॥ 22 ॥

అయోధ్యాయాం తు సచివాః రాజ్ఞో దశరథస్య యే ।

పురోహితం పురస్కృత్య మంత్రయామాసురర్థవత్ ॥ 23 ॥

అశోకో విజయశ్చైవ సుమంత్రశ్చైవ సంగతాః ।

మంత్రయన్ రామ వృద్ధ్యర్థమ్ ఋద్ధ్యర్థం నగరస్య చ ॥ 24 ॥

సర్వమేవాభిషేకార్థం జయార్హస్య మహాత్మనః ।

కర్తుమర్హథ రామస్య యద్యన్మంగళపూర్వకమ్ ॥ 25 ॥

ఇతి తే మంత్రిణస్సర్వే సందిశ్య తు పురోహితమ్ ।

నగరాన్నిర్యయుస్తార్థం రామదర్శనబుద్ధయః ॥ 26 ॥

హరియుక్తం సహస్రాక్షః రథమింద్ర ఇవానఘః ।

ప్రయయౌ రథమాస్థాయ రామో నగరముత్తమమ్ ॥ 27 ॥

జగ్రాహ భరతో రశ్మీన్ శత్రుఘ్నశ్చత్రమాదదే ।

లక్ష్మణో వ్యజనం తస్య మూర్ధ్ని సంపర్యవీజయత్ ॥ 28 ॥

శ్వేతం చ వాలవ్యజనం జగ్రాహ పురతస్థితః ।

అపరం చంద్రసంకాశం రాక్షసేంద్రో విభీషణః ॥ 29 ॥

ఋషిసంఘైస్తదాఽఽ కాశే దేవైశ్చ సమరుద్గతైః ।

స్తూయమానస్య రామస్య శుశ్రువే మధురధ్వనిః ॥ 30 ॥

తతశ్శత్రుంజయం నామ కుంజరం పర్వతోపమమ్ ।

ఆరురోహ మహాతేజాః సుగ్రీవః ప్లవగర్హభః ॥ 31 ॥

నవనాగసహస్రాణి యయురాస్థాయ వానరాః ।

మానుషం విగ్రహం కృత్వా సర్వాభరణభూషితాః ॥ 32 ॥

శంఖశబ్దప్రణాదైశ్చ దుందుభీనాం చ నిస్సవైః ।

ప్రయయౌ పురుషవ్యాఘ్రస్తాం పురీం హర్యమాల్లినీమ్ ॥ 33 ॥

దదృశుస్తే సమాయాంతం రాఘవం సపురస్సరమ్ ।

విరాజమానం వపుషా రథేనాతిరథం తదా ॥ 34 ॥

తే వర్ధయిత్వా కాకుత్స్థం రామేణ ప్రతినందితాః ।

అనుజగ్ముర్మహాత్మానం భ్రాతృభిః పరివారితమ్ ॥ 35 ॥

అమాత్యైర్బ్రాహ్మణైశ్చైవ తథా ప్రకృతిభిర్వృతః ।

శ్రియా విరురుచే రామః నక్షత్రైరివ చంద్రమాః ॥ 36 ॥

స పురోగామిభిస్తూర్యైః తాలస్వస్తికపాణిభిః ।

ప్రవ్యాహరద్భిర్మూర్ధితైః మంగళాని యయౌ వృతః ॥ 37 ॥

అక్షతం జాతరూపం చ గావః కన్యాస్తథా ద్విజాః ।

నరా మోదకహస్తాశ్చ రామస్య పురతో యయుః ॥ 38 ॥

సఖ్యం చ రామస్సుగ్రీవే ప్రభావం చానిలాత్మజే ।

వానరాణాం చ తత్కర్మ రాక్షసానాం చ తద్బలమ్ ।

విభీషణస్య సంయోగమ్ ఆచచక్షే చ మంత్రిణామ్ ॥ 39 ॥

శ్రుత్వా తు విస్మయం జగ్ముః అయోధ్యాపురవాసినః ॥ 40 ॥

ద్యుతిమానేతదాఖ్యాం రామో వానరసంవృతః ।

హృష్టపుష్టజనాకీర్ణామ్ అయోధ్యాం ప్రవివేశ హ ॥ 41 ॥

తతో హ్యభ్యుచ్చయన్ పారాః పతాకాస్తే గృహే గృహే ।
ఐక్ష్యాకాధ్యుషితం రమ్యమ్ ఆససాద పితుర్భూహమ్ ॥ 42 ॥

అథాబ్రవీద్రాజసుతః భరతం ధర్మిణాం వరమ్ ।
అర్థోపహితయా వాచా మధురం రఘునందనః ॥ 43 ॥

పితుర్భవనమాసాద్య ప్రవిశ్య చ మహాత్మనః ।
కౌసల్యాం చ సుమిత్రాం చ కైకేయీమభివాద్య చ ॥ 44 ॥

యచ్చ మద్భవనం శ్రేష్ఠం సాశోకవనికం మహత్ ।
ముక్తా వైడూర్యసంకీర్ణం సుగ్రీవాయ నివేదయ ॥ 45 ॥

తస్య తద్వచనం శ్రుత్వా భరతస్సత్యవిక్రమః ।
పాణా గృహీత్వా సుగ్రీవం ప్రవివేశ తమాలయమ్ ॥ 46 ॥

తత్సైలప్రదీపాంశ్చ పర్యంకాస్తరణాని చ ।
గృహీత్వా వివిశుః క్షిప్రం శత్రుఘ్నేన ప్రచోదితాః ॥ 47 ॥

ఉవాచ చ మహాతేజాః సుగ్రీవం రాఘవానుజః ।
అభిషేకాయ రామస్య దూతానాజ్ఞాపయ ప్రభో ॥ 48 ॥

సావర్ణాన్ వానరేంద్రాణాం చతుర్ణాం చతురో ఘటాన్ ।
దదౌ క్షిప్రం స సుగ్రీవః సర్వరత్నవిభూషితాన్ ॥ 49 ॥

యథా ప్రత్యాషసమయే చతుర్ణాం సాగరాంభసామ్ ।
పూర్ణైర్ఘటైః ప్రతీక్షధ్వం తథా కురుత వానరాః ॥ 50 ॥

ఏవముక్తా మహాత్మానో వానరా వారణోపమాః ।
ఉత్పేతుర్గగనం శీఘ్రం గరుడా ఇవ శీఘ్రగాః ॥ 51 ॥

జాంబవాంశ్చ హనూమాంశ్చ వేగదర్శీ చ వానరాః ।
ఋషభశ్చైవ కలశాన్ జలపూర్ణానథానయన్ ॥ 52 ॥

నదీశతానాం పంచానాం జలం కుంభేషు చాహరన్ ।
పూర్వాత్సముద్రాత్కృలశం జలపూర్ణమథానయత్ ॥ 53 ॥

సుషేణస్సత్త్వసంపన్నః సర్వరత్నవిభూషితమ్ ।
ఋషభో దక్షిణాత్కర్ణం సముద్రాజ్జలమాహరత్ ॥ 54 ॥

రక్తచందనశాఖాభిస్సంవృతం కాంచనం ఘటమ్ ।
గవయః పశ్చిమాత్తోయమ్ ఆజహర మహర్ణవాత్ ॥ 55 ॥

రత్నకుంభేన మహతా శీతం మారుతవిక్రమః ।
ఉత్తరాచ్చ జలం శీఘ్రం గరుడానిలవిక్రమః ॥ 56 ॥

ఆజహర స ధర్మాత్మా నలస్సర్వగుణాన్వితః ।
తత్సైర్వానరశ్రేష్ఠైః ఆనీతం ప్రేక్ష్య తజ్జలమ్ ॥ 57 ॥

అభిషేకాయ రామస్య శత్రుఘ్నస్సచివైస్సహ ।
పురోహితాయ శ్రేష్ఠాయ సుహృద్భ్యశ్చ న్యవేదయత్ ॥ 58 ॥

- శ్రీరామస్య తట్టాభిషేకమహోత్సవభుక్తుః -

తతస్స ప్రయతో వృద్ధో వసిష్ఠో బ్రాహ్మణైస్సహ ।
రామం రత్నమయే పీఠే సహసీతం న్యవేశయత్ ॥ 59 ॥

వసిష్ఠో వామదేవశ్చ జాబాలిరథ కాశ్యపః ।
కాత్యాయస్సుయజ్ఞశ్చ గౌతమో విజయస్తథా ॥ 60 ॥

అభ్యసించన్నరవ్యాఘ్రం ప్రసన్నేన సుగంధినా ।
సలిలేన సహస్రాక్షం వసవో వాసవం యథా ॥ 61 ॥

ఋత్విగ్నిర్బాహుత్తైః పూర్వం కన్యాభిర్మంత్రిభిస్తథా ।
యోద్ధైవ్యాభ్యసించంస్తే సంప్రహృష్టాస్సవైగమైః ॥ 62 ॥

సర్వాషధిరస్థైర్విదైః దైవతైర్నభసి స్థితైః ।
చతుర్భిర్లోకపాలైశ్చ సర్వైర్దేవైశ్చ సంగతైః ॥ 63 ॥

బ్రహ్మణా నిర్మితం పూర్వం కిరీటం రత్నశోభితమ్ ।
అభిషిక్తః పురా యేన మనుస్తం దీప్తతేజసమ్ ॥ 64 ॥

తస్యాన్వవాయే రాజానః క్రమద్వేనాభిషేచితాః ।
సభాయాం హేమక్లుప్తాయాం శోభితాయాం మహాజనైః ॥ 65 ॥

రత్నైర్నానావిద్వైవ చిత్రితాయాం సుశోభనైః ।
నానారత్నమయే పీఠే కల్పయిత్వా యథావిధి ॥ 66 ॥

కిరీటేన తతః పశ్చాత్ వసిష్ఠేన మహాత్మనా ।
ఋత్విగ్నిర్బాహుత్తైవ సమయోక్త్యత రాఘవః ॥ 67 ॥

ఛత్రం తు తస్య జగ్రాహ శత్రుఘ్నః పాండురం శుభమ్ ।
శ్వేతం చ వాలవ్యజనం సుగ్రీవో వానరేశ్వరః ॥ 68 ॥

అపరం చంద్రసంకాశం రాక్షసేంద్రో విభీషణః ।
మాలాం జ్వలంతీం వపుషా కాంచనీం శతపుష్కరామ్ ॥ 69 ॥

రాఘవాయ దదౌ వాయుర్వాసవేన ప్రచోదితః ।
సర్వరత్నసమాయుక్తం మణిరత్నవిభూషితమ్ ॥ 70 ॥

ముక్తాహారం నరేంద్రాయ దదౌ శక్రప్రచోదితః ।
ప్రజగుర్దేవగంధర్వా నన్యతుశ్చాప్సరోగణాః ॥ 71 ॥

అభిషేకే తదర్హస్య తదా రామస్య ధీమతః ।
భూమిస్సస్యవతీ చైవ ఫలవంతశ్చ పాదపాః ॥ 72 ॥

గంధవంతి చ పుష్పాణి బభూవూ రాఘవోత్సవే ।
సహస్రశతమశ్వానాం ధేనూనాం చ గవాం తథా ॥ 73 ॥

దదౌ శతం వృషాన్ పూర్వం ద్విజేభ్యో మనుజర్షభః ।
త్రింశత్కోటిర్హిరణ్యస్య బ్రాహ్మణేభ్యో దదౌ పునః ॥ 74 ॥

నానాభరణవస్త్రాణి మహార్థాణి చ రాఘవః ।
అర్కరశ్మి ప్రతీకాశాం కాంచనీం మణివిగ్రహమ్ ॥ 75 ॥

సుగ్రీవాయ ప్రజం దివ్యాం ప్రాయచ్ఛన్మనుజర్షభః ।
వైడూర్యమణిచిత్రే చ వజ్రరత్నవిభూషితే ॥ 76 ॥

వాలిపుత్రాయ ధృతిమాన్ అంగదాయాంగదే దదౌ ।
మణిప్రవరజుష్టం చ ముక్తాహారమనుత్తమమ్ ॥ 77 ॥

సీతాయై ప్రదదౌ రామః చంద్రరశ్మి సమప్రభమ్ ।
అరజే వాససీ దివ్యే శుభాన్యాభరణాని చ ॥ 78 ॥

అవేక్షమాణా వైదేహీ ప్రదదౌ వాయుసూనవే ।
అవముచ్యాత్మనః కంఠాద్ధారం జనకనందినీ ॥ 79 ॥

అవైక్షత హరీన్ సర్వాన్ భర్తారం చ ముహుర్ముహుః ।
తామింగితజ్ఞస్సంప్రేక్ష్య బభాషే జనకాత్మజామ్ ॥ 80 ॥

ప్రదేహి సుభగే హారం యస్య తుష్టాఽసి భామిని ।
తేజో ధృతిర్యశో దాక్ష్యం సామర్థ్యం వినయో నయః ॥ 81 ॥

పారుషం విక్రమో బుద్ధిః యస్మిన్నేతాని సర్వశః ।
దదౌ సా వాయుపుత్రాయ తం హారమసితేక్షణా ॥ 82 ॥

హనూమాంస్తేన హరేణ శుశుభే వానరర్షభః ।
చంద్రాంశుచయగౌరేణ శ్వేతాభ్రేణ యథాఽచలః ॥ 83 ॥

తతో ద్వివిదమైందాభ్యాం నీలాయ చ పరంతపః ।
సర్వాన్ కామగుణాన్ వీక్ష్య ప్రదదౌ వసుధాధిపః ॥ 84 ॥

సర్వవానరవృద్ధాశ్చ యే చాన్యే వానరేశ్వరాః ।
వాసోభిర్భూషణైశ్చైవ యథార్హం ప్రతిపూజితాః ॥ 85 ॥

విభీషణోఽథ సుగ్రీవః హనూమాన్ జాంబవాంస్తథా ।
సర్వవానరముఖ్యాశ్చ రామేణాక్లిష్టకర్మణా ।

యథార్హం పూజితాస్సర్వైః కామై రత్నైశ్చ పుష్కలైః ॥ 86 ॥
ప్రహృష్టమనసస్సర్వే జగ్మురేవ యథాగతమ్ ।

నత్వా సర్వే మహాత్మానం తతస్తే ప్లవగర్షభాః ॥ 87 ॥
విసృష్టాః పార్థివేంద్రేణ కిష్కింధామభ్యుపాగమన్ ।

సుగ్రీవో వానరశ్రేష్ఠో దృష్ట్వా రామాభిషేచనమ్ ।
పూజితశ్చైవ రామేణ కిష్కిందాం పావ్రిశత్ పురీం ॥ 88 ॥

విభీషణోఽపి ధర్మాత్మా సహ తైర్నైర్వృతర్షభైః ।
లబ్ధ్వా కులధనం రాజా లంకాం ప్రాయాద్విభీషణః ॥ 89 ॥

స రాజ్యమఖిలం శాసన్ నిహతార్మహాయశాః ।
రాఘవః పరమోదారః శశాస పరయా ముదా ।
ఉవాచ లక్ష్మణం రామః ధర్మజ్ఞం ధర్మవత్సలః ॥ 90 ॥

ఆతిష్ఠ ధర్మజ్ఞ మయా సహేమాం
గాం పూర్వరాజాధ్యుషితాం బలేన ।
తుల్యం మయా త్వం పితృభిర్భృతా
యా తాం యౌవరాజ్యే ధురముద్వహస్వ ॥ 91 ॥

సర్వాత్మనా పర్యనునీయమానః
యదా న సామిత్రిరుపైతి యోగమ్ ।
నియుజ్యమానోఽపి చ యౌవరాజ్యే
తతోఽభ్యశించద్భరతం మహాత్మా ॥ 92 ॥

పాండరీకాశ్వమేధాభ్యాం వాజపేయేన చాసకృత్ ।
అన్యైశ్చ వివిధైర్యజ్ఞైః అయజత్పార్థివర్షభః ॥ 93 ॥

రాజ్యం దశసహస్రాణి ప్రాప్య వర్షాణి రాఘవః ।
శతాశ్వమేధానాజగ్రేహ సదశ్వాన్ భూరిదక్షిణాన్ ॥ 94 ॥

ఆజానులంబబాహుస్సః మహాస్కంధః ప్రతాపవాన్ ।
లక్ష్మణానుచరో రామః పృథివీమన్వపాలయత్ ॥ 95 ॥

రాఘవశ్చాపి ధర్మాత్మా ప్రాప్య రాజ్యమనుత్తమమ్ ।
ఈజే బహువిధైర్యజ్ఞైః ససుహృత్ జ్ఞాతిబాంధవః ॥ 96 ॥

న పర్యదేవన్విధవా న చ వ్యాలకృతం భయమ్ ।
న వ్యాధిజం భయం వాఽపి రామే రాజ్యం ప్రశాసతి ॥ 97 ॥

నిర్దమ్యరభవల్లోకః నానర్థః కంచదస్పృశత్ ।
న చ స్మ వృద్ధా బాలానాం ప్రేతకార్యాణి కుర్వతే ॥ 98 ॥

సర్వం ముదితమేవాసీత్ సర్వో ధర్మపరోఽభవత్ ।
రామమేవానుపశ్యంతః నాభ్యహింసన్ పరస్పరమ్ ॥ 99 ॥

ఆసన్ వర్షసహస్రాణి తథా పుత్రసహస్రిణః ।
నిరామయా విశోకాశ్చ రామే రాజ్యం ప్రశాసతి ॥ 100 ॥

రామో రామో రామ ఇతి ప్రజానామభవన్ కథాః ।
రామభూతం జగదభూత్ రామే రాజ్యం ప్రశాసతి ॥ 101 ॥

నిత్యపుష్పా నిత్యఫలాః తరవస్కుంధవిస్తృతాః ।
కాలే వర్షే చ పక్ష్యః సుఖస్పర్శశ్చ మారుతః ॥ 102 ॥

బ్రాహ్మణాః క్షత్రియా వైశ్యాః శూద్రా లోభవివర్జితాః ।
స్వకర్మసు ప్రవర్తంతే తుష్టాప్యైరేవ కర్మభిః ॥ 103 ॥

ఆసన్ ప్రజా ధర్మరతా రామే శాసతి నాన్యతాః ।
సర్వే లక్షణసంపన్నాః సర్వే ధర్మపరాయణాః ॥ 104 ॥

దశవర్షసహస్రాణి దశవర్షశతాని చ ।
భ్రాతృభిస్సహితశ్రీమాన్ రామో రాజ్యమకారయత్ ॥ 105 ॥

ధన్యం యశస్య మాయుష్యం రాజ్ఞాం చ విజయావహమ్ ।
ఆదికావ్యమిదం త్వార్థం పురా వాల్మీకినా కృతమ్ ॥ 106 ॥

యః పఠేచ్ఛణ్ణయాల్లోకే నరః పాపాద్విముచ్యతే ।
పుత్రకామస్తు పుత్రాన్వై ధనకామో ధనాని చ ॥ 107 ॥

లభతే మనుజో లోకే శ్రుత్వా రామాభిషేచనమ్ ।
మహీం విజయతే రాజా రిపూంశ్చాప్యధితిష్ఠతి ॥ 108 ॥

రాఘవేణ యథా మాతా సుమిత్రా లక్ష్మణేన చ ।
భరతేనైవ కైకేయీ జీవపుత్రా స్తథా స్త్రియః ॥ 109 ॥

భవిష్యంతి సదానందాః పుత్రపౌత్రసమన్వితాః ।
శ్రుత్వా రామాయణమిదం దీర్ఘమాయుశ్చ విందతి ॥ 110 ॥

రామస్య విజయం చైవ సర్వమక్లిష్టకర్మణః ।
శృణోతి య ఇదం కావ్యమ్ ఆర్షం వాల్మీకినా కృతమ్ ॥ 111 ॥

శ్రద్ధధానో జితక్రోధః దుర్గాణ్యతితరత్యసా ।
సమాగమం ప్రవాసాంతే లభతే చాపి బాంధవైః ॥ 112 ॥

ప్రార్థితాంశ్చ వరాన్ సర్వాన్ ప్రాప్నుయాదిహ రాఘవాత్ ।
శ్రవణేన సురాస్సర్వే ప్రీయంతే సంప్రశృణ్వతామ్ ॥ 113 ॥

వినాయకాశ్చ శామ్యంతి గృహే తిష్ఠంతి యస్య వై ।
విజయేతి మహీం రాజా ప్రవాసీ స్వస్తిమాన్ ప్రజేత్ ॥ 114 ॥

స్త్రీయో రజస్వలాశ్శ్రుత్వా పుత్రాన్ సూయురనుత్తమాన్ ।
పూజయంశ్చ పఠంశ్చేమమ్ ఇతిహాసం పురాతనమ్ ॥ 115 ॥

సర్వపాపాత్ ప్రముచ్యేత దీర్ఘమాయురవాప్నుయాత్ ।
ప్రణమ్య శిరసా నిత్యం శ్రోతవ్యం క్షత్రియైర్ద్విజాత్ ॥ 116 ॥

ఐశ్వర్యం పుత్రలాభశ్చ భవిష్యతి న సంశయః ।
రామాయణమిదం కృత్నం శృణ్వతః పఠతస్సదా ॥ 117 ॥

ప్రీయతే సతతం రామః సహ విష్ణుస్సనాతనః ।
ఆదిదేవో మహాబాహుః హరిర్నారాయణః ప్రభుః ।
సాక్షాద్రామో రఘుశ్రేష్ఠః శేషో లక్ష్మణ ఉచ్యతే ॥ 118 ॥

కుటుంబవృద్ధిం ధనధాన్యవృద్ధిం
ప్రియశ్చ ముఖ్యాస్సుఖముత్తమం చ ।
శ్రుత్వా శుభం కావ్యమిదం మహర్థం
ప్రాప్నోతి సర్వాం భువి చార్థసిద్ధిమ్ ॥ 119 ॥

ఆయుష్యమారోగ్యకరం యశస్యం
సాభ్రాతృకం బుద్ధికరం సుఖం చ ।
శ్రోతవ్యమేతన్నియమేన సద్భిః
ఆఖ్యానమోజస్కరమృద్ధికామైః ॥ 120 ॥

ఏవమేతత్పురావృత్తమ్ ఆఖ్యానం భద్రమస్తు వః ।
ప్రవ్యాహరత విస్రబ్ధం బలం విష్ణోః ప్రవర్ణతామ్ ॥ 121 ॥

దేవాశ్చ సర్వే తుష్యంతి గ్రహణాచ్ఛవణాత్తథా ।
రామాయణస్య శ్రవణాత్ తుష్యంతి పితరస్తథా ॥ 122 ॥

భక్త్యా రామస్య యే చేమాం సంహితామృషిణా కృతామ్ ।
తేఖయంతీహ చ నరాస్తేషాం వాసస్త్రివిష్టపే ॥ 123 ॥ (2 సార్లు)

రామభద్ర మహేశ్వర రఘువీరస్సపోత్తమ !
భో దశాస్యాన్తకాః స్మాకం రక్షాం దేహి శ్రియం చ తే !!

**ఇత్యార్షే శ్రీమద్రామాయణే ఆదికావ్యే శ్రీమద్భక్తకాణ్డే
శ్రీరామపట్టాభిషేకో నామ ఏకత్రింశదుత్తరశతతమః సర్గః**

శ్రీరమస్తుతిః

ఆపదామపహర్తారం దాతారం సర్వసంపదాం !
లోకాభిరామం శ్రీరామం భూయో భూయో నమామ్యహమ్ !!

ఫలశ్రుతిః

బుద్ధిర్బలం యశో ధైర్యం నిర్భయత్వమరోగితా !
అజాడ్యం వాక్పటుత్వం చ హనూమత్ స్మరణాత్ భవేత్ !!

శ్రీ హనుమతే నమః

(యోగవిశిష్టాంతర్గత విషూచిక నివారణ మహామంత్రపారాయణమ్)

అథ క్షమాప్రార్థనా

యదక్షరపదభ్రష్టం మాత్రాహీనం చ యద్భవేత్ ।
తత్సర్వం క్షమ్యతాం దేవ నారాయణ నమోఽస్తుతే ॥

అథ భగవత్సమర్పణమ్

కాయేన వాచా మనసేంద్రియైర్వా
బుద్ధ్యాత్మనా వా ప్రకృతేః స్వభావాత్ ।
కరోమి యద్యత్సకలం పరస్మై
నారాయణాయేతి సమర్పయామి ॥

అథ మంగళమ్

శ్రియః కాంతాయ కళ్యాణనిధయే నిధయేఽర్థినామ్ ।
శ్రీవేంకటనివాసాయ శ్రీనివాసాయ మంగళమ్ ॥
